

02 / 2023

N° 18

RAMNY KULTURY

luty

ISSN 2720-2259

Wrażenie i dokumentacja

Artur Pławski

TYCHY✓DOBRE MIEJSCE

weź mnie ze sobą!

BEZPŁATNY tyski miesięcznik kulturalny

Słowem wstępu

„Ramy Kultury” w nowym wygodniejszym formacie i powiększonej objętości pozwalają nam jeszcze szerzej i – do czego dokładamy wszelkich starań – ciekawiej opowiadać o kulturze w Tychach, a nawet wyjść nieco POZA RAMY. Taki właśnie tytuł nosi jedna z nowych rubryk, które w roku 2023 pojawiły się w naszym miesięczniku. Justyna Stolfik-Binda, dziennikarka Radia eM, zaprasza w niej czytelników na najciekawsze wydarzenia kulturalne w metropolii. W tym numerze szczególnie poleca „trudny spektakl na trudne czasy”, czyli *Łaska* – we w reżyserii Mai Kleczewskiej według kontrowersyjnej i wstrząsającej powieści Jonathana Littella.

Warto przy tej okazji wspomnieć, że Justyna Stolfik-Binda w każdy ostatni czwartek miesiąca prowadzi na antenie Radia eM audycję „Strefa Kultury”, z której także można wiele się dowiedzieć o wydarzeniach kulturalnych w Tychach, a nawet – tu informacja dla Czytelników, którzy regularnie brali udział w naszych konkursach – wygrać zaproszenia na imprezy.

W tym numerze wywiadem z Arturem Pławskim – fotografem o niezwykle oryginalnym spojrzeniu na otaczający go świat – przypominamy już nieśmiało o tym, że na początku marca rusza kolejna edycja Tyskiego Banku Kultury. Książka *Dobre miejsce* jest jednym z przykładów inicjatyw, jakie mogą być realizowane dzięki temu programowi. W następnym numerze niewątpliwie znowu przypomnimy o tym wszystkim aktywnym i twórczym tyszanom.

Uwagze Czytelników polecamy także m.in. malowniczy i bardzo śląski spektakl dla dzieci *Beboki*, wystawę w Galerii OBOK, przedstawienie *Shirley Valentine* w nowej odsłonie, koncerty w Mediatece i Underground Pubie. Ponadto w cyklu „Trzecim Okiem” polecamy ciekawy tekst o niezrealizowanych koncepcjach architektoniczno-urbanistycznych. Zajrzyjcie też do kalendarium po jeszcze więcej inspiracji na satysfakcjonujące spędzenie lutego.

Sylvia Witman

Wydawca: Miejskie Centrum Kultury w Tychach, ul. Bohaterów Warszawy 26, 43-100 Tychy, tel. 32 438 20 61, e-mail: redakcja@mck.tychy.pl **Redaktor naczelna:** Sylvia Witman, e-mail: ramykultury@kultura.tychy.pl **Zespół:** Daria Gawrońska, Agnieszka Lakner, Małgorzata Król, Aleksandra Matuszczyk, Justyna Stolfik-Binda **Korekta:** Agnieszka Tabor **Layout:** Aleksandra Krupa i Bartek Witański Blank Studio, Marcin Kasperek KlarStudio **Skład i łamanie:** Magdalena Dziedzic KlarStudio **Druk:** Drukarnia AAPrint, Mikołów **Nakład:** 3000 egz. **Foto na okładce:** Artur Pławski

MIEJSKIE CENTRUM KULTURY W TYCHACH
ul. Bohaterów Warszawy 26
43-100 Tychy
32 438 20 61
kultura.tychy.pl

AUKSO — ORKIESTRA KAMERALNA MIASTA TYCHY
al. marsz. J. Piłsudskiego 16
43-100 Tychy
32 479 19 50
aukso.pl

MUZEUM MIEJSKIE W TYCHACH
pl. Wolności 1
43-100 Tychy
32 327 18 20
muzeum.tychy.pl

TEATR MAŁY W TYCHACH
ul. ks. kard. A. Hłonda 1
43-100 Tychy
32 227 20 67
teatrmaly.tychy.pl

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W TYCHACH
al. marsz. J. Piłsudskiego 16
43-100 Tychy
32 227 04 54
mbp.tychy.pl

PATRON MEDIALNY

Nie taki bebok straszny

POLECAMY

Każdy Ślązak dobrze zna beboki. Wiadomo; czają się w ciemnym antryju i mogą cię złapać, zanim dobiegniesz do szaltra. Jak wyglądają? Oczywiście są czarne, ale poza tym niewiele na ten temat wiadomo.

Albo raczej nie było wiadomo do czasu, gdy śląski artysta Grzegorz Chudy nadał im wreszcie widzialną formę. Beboki pojawiły się na jego obrazach, a potem – jak wrocławskie krasnoludki – rozpanoszyły się w przestrzeni Katowic. Wreszcie trafiły też na scenę za sprawą Teatru Trip ze Świętochłowic.

Piękny, malarski spektakl dla dzieci *Beboki* w reżyserii Anny Lieber-Bączek zawita na scenę Teatru Małego w Tychach 4 lutego. Jest przeznaczony dla młodych widzów od lat 3. Dla starszych będzie to z pewnością podróż sentymentalna do świata pamiętanego z dzieciństwa – zakamarków starych kamienic, mieszkań, bram, zagraconych korytarzy – czyli miejsc, w których niemal na pewno czaiły się beboki. Bohaterka spektaklu, dziesięcioletnia Hania, zabierze widza w podróż po tym niezwykle świecie i świecie swojej wyobraźni, wypełnionej tęsknotą za ukochaną babcią.

Beboki, które mieszkają w pokoju Hani, nie są straszne. Cóż, w dzisiejszych czasach straszenie dzieci nie jest już popularną metodą wychowawczą. Beboki musiały się z tym pogodzić i wyszły z ukrycia. Okazały się niewielkimi, w gruncie rzeczy sympatycznymi stworkami. Grzegorz Chudy, pomysłodawca spektaklu, współautor scenografii i projektant postaci beboków tak pisze na swojej stronie internetowej: *Beboki to stwory ze śląskiej demonologii, których zasadniczą rolę było straszenie dzieci, aby te stały się grzeczne. W świetle ludowych wierzeń bebok był postacią wzbudzającą lęk, jednak moim zdaniem to tylko pozory. Beboki tak naprawdę tylko udają straszne po to, aby ludzie dawali im spokój.*

Dobrze, że współczesne dzieci będą miały okazję poznać te stworki w mniej groźnej postaci. Beboki są elementem naszej śląskiej kultury, niech więc z nami zostaną, mimo że już się ich nie boimy.

Sylvia Witman

foto: Dominika Porwit-Wądołowska

Bressonowskie ujęcie chwili

NIE PRZEGAP

Dynamika zdarzeń – tytuł wystawy prezentowanej w Miejskiej Galerii Sztuki OBOK dobrze oddaje myśl przewodnią, wokół której dwaj artyści – twórca ceramiki Adam Sobota i fotograf Maciej Długaj zbudowali wspólną ekspozycję. W jaki sposób ceramiczne formy przestrzenne korespondują z fotografiami?

Adam Sobota jest absolwentem ASP we Wrocławiu, Wydziału Ceramiki i Szkła; dyplom uzyskał w pracowni prof. Krystyny Cybińskiej (2000), a aneks z malarstwa w pracowni prof. Wandy Gołkowskiej. Uczestniczył w licznych ceramicznych i interdyscyplinarnych wystawach w Polsce. Jego formy rzeźbiarskie znajdują się w prywatnych i państwowych kolekcjach w Polsce, USA oraz Szwecji. Prowadzi autorską pracownię ceramiczną w Przyszowicach pod Gliwicami.

W Galerii OBOK można oglądać prace Adama Soboty powstałe na kole garncarskim. *To technika z długą tradycją, ale można dzięki niej używać także bardzo nowoczesne formy* – mówi artysta. *Nie tylko centryczne, z którymi najbardziej kojarzy się koło garncarskie. Te formy mogą być zniekształcane i deformowane, co daje ogromne możliwości.*

Jak mówi twórca, siadając do pracy, zawsze ma początkowy zamysł. *Założeniem jest zwykle forma naczynia; dzban, wazon, misa. W gotowych pracach ta funkcjonalność naczynia wciąż jest widoczna, chociaż chwilami już zanika. Gdy zaczynam, mam plan, ale potem pozwalam sobie na chwilę nawet dekoncentracji, żeby wprowadzić do pracy element przypadku. W pewnym sensie nawiązuję w ten sposób do ekspresjonizmu abstrakcyjnego w malarstwie. Moje prace wydają się dalekie od obrazów Jacksona Pollocka, ale koło garncarskie ma ten sam element przypadkowości. Wystarczy najdrobniejszy ruch, by formę całkowicie zmienić, zniekształcić, nawet zniszczyć.*

Ceramicznym formom Adama Soboty towarzyszą fotografie Macieja Długaja – pochodzącego z Tychów fotografa i operatora filmowego, wieloletniego pracownika stacji telewizyjnej TVN. Maciej Długaj jest autorem zdjęć m.in. do kilku sezonów programu „Kobieta na krańcu świata” Martyny Wojciechowskiej oraz programów Przemka Kossakowskiego. Na wystawie można oglądać portrety i zdjęcia reportażowe jego autorstwa.

Prywatnie przyjaźnimy się z Maćkiem i jego zdjęcia uważam za fantastyczny materiał – mówi Adam Sobota. *Wspólnym mianownikiem naszych prac jest bressonowskie ujęcie chwili* (Henri Cartier-Bresson – jeden z najwybitniejszych fotoreporterów XX wieku – SW). *Uchwycenie na fotografii jednej niepowtarzalnej chwili, która – gdyby spóźnić się z naciśnięciem migawki o sekundę – już znika i nigdy się nie powtórzy. To jest podobne do tego, co ja robię na kole garncarskim. Dlatego zdecydowaliśmy się zrobić wspólną wystawę.*

O tym, jak niepowtarzalność chwili uchwycili obydwaj artyści – jeden w kadrze fotograficznym, a drugi w ceramicznej formie przestrzennej – można się przekonać, oglądając wystawę *Dynamika zdarzeń*, która potrwa do 3 marca 2023 r.

Sylvia Witman

Dobre miejsce. Czyli jakie?

ROZMOWA Z ARTUREM PŁAWSKIM

Kiedy w Twoim życiu pojawiły się Tychy? Co to był za moment i jaki był powód, że Ty, pochodzący z Poznania, zamieszkałeś tutaj, na Górnym Śląsku?

Pochodzę z Poznania, ale na Śląsk przeprowadzałem się z Warszawy, co było związane z poszukiwaniem pracy. Nie planowałem tego i nie traktowałem jako ostateczny cel licznych przeprowadzek. Nadal jestem rozrywany między tymi miastami. Tutaj jednak lubię mieszkać najbardziej.

Kiedy w Twoim życiu pojawiła się fotografia? Czy rodzice kupili Ci aparat? Zafascynowała Cię jakaś wystawa? Co było impulsem?

Zawsze bardzo lubiłem rysować, interesuje mnie malarstwo, ale do fotografii dojrzywałem i nadal tak się dzieje. Chociaż mogę powiedzieć, że już w wieku 14 lat sięgałem po aparat, to fotografowania bardziej świadomego doświadczam, właśnie odkąd zamieszkałem w Tychach, po zobaczeniu książki *Powstaje miasto. Tychy w fotografii Andrzeja Czyżewskiego*. To, co zawiera ten zeszyt, było dokładnie tym, co mnie się przydarzało, tylko w drugiej dekadzie XXI wieku. Zamieszkałem w nowym miejscu i czułem, że każdy obraz, jaki dziś widzę, za 30, 50 czy 100 lat nie będzie już istniał. Można spróbować utrwać wszystko to, co wydaje się ponadczasowe lub jest po prostu ulotnym. Mam wrażenie, że ten sposób pracy, w którym łączy się osobiste wrażenie i dokumentującą moc medium, ciągle najbardziej określa moją fotografię.

Wiem, że zanim powstała ta piękna książka, uczestniczyłeś w programie mentorskim kolektywu Sputnik Photos. Czy możesz przybliżyć metodę pracy tego znamienitego zespołu fotografów pochodzących z Centralnej i Wschodniej Europy? Czego się nauczyłeś w pracy z nimi? Czy w efekcie tej pracy wybrałeś książkę jako formę fotograficznej wypowiedzi, a nie, na przykład, wystawę?

Tak, udział w programie mentorskim Sputnik Photos był prawdziwą szkołą myślenia fotograficznego. Znakomity zespół, inspirujące style myślenia i strategie twórcze, bardzo ciekawi goście, fantastyczni uczestnicy tej edycji. Chłonęliśmy wszystko: o czym jest lub może być Twoja fotografia, jaką opowiada historię, co z niej może zaciekać innych, jak konstruować przekaz i jak go dostosować do odrębnych form – jaką raz jest książka, a innym razem wystawa – jak przepracowywać próżność w tym, co się robi i testować, czy materiał ma faktycznie jakiś ładunek i wartość – cała masa niezwykle ważnych aspektów pracy dla kogoś, kto fotografię traktuje trochę głębiej niż czysto estetyczną dziedzinę twórczości. W ramach programu pracowałem nad fotografiami, które odnosiły się do socrealistycznej i utopijnej genezy miasta Tychy. Książka, o której mowa (*Dobre miejsce*), jest o moim wcześniejszym etapie twórczym – z czasu, gdy nie byłem świadomy historycznych uwarunkowań tego, co widziałem w mieście. Program mentorski uporządkował myślenie o własnych zdjęciach i chociaż *Dobre miejsce* nie było tematem programu, to jest pierwszym następstwem tego, czego się tam nauczyłem. Mam nadzieję, że materiał z programu również będę mógł za jakiś czas przedstawić w formie książki lub wystawy. Zabiegam, aby *Dobre miejsce* mogło też być pokazane jako wystawa, bo oprócz książek lubię również taką prezentację fotografii. Cieszy mnie fakt, że te zdjęcia już zostały wyróżnione i będą prezentowane na tegorocznej edycji Tiff Festiwalu we Wrocławiu.

Na tytuł swojego fotoalbumu obrałeś słowa odnoszące się do hasła Tychy – dobre miejsce. Wcześniej prosiłeś w mediach społecznościowych tyszan i tyszanki o udział w krótkiej ankiecie społecznej. Pytałeś o sensy, jakie niesie to hasło, zachęcając do przywoływania pierwszych skojarzeń czy zabawnych historii. Która z odpowiedzi Cię zaskoczyła, wychodząc poza lokalne stereotypy oraz pozwalając Ci przyjąć nową optykę i inaczej czytać miasto?

Książkę musiałem skończyć do określonego terminu, ponieważ wymagały tego zasady finansowania publikacji przez Miejskie Centrum Kultury w ramach Tyskiego Banku Kultury. Nie zdążyłem zmieścić historii, które nadal zbieram. Może będą częścią wystawy, jeżeli do takiej dojdzie. Szukam bardzo spontanicznych, bliskich życia, prywatnych i zupełnie odległych od stereotypu wspomnień i wrażeń osób, które są tyszanami lub były tu tylko przejazdem. Ludzie, którzy opowiadają mi swoje historie, są po części autorami tych fotografii. Potęgują uczucie absurdałnej poetyki, która tak jest mi bliska. Na przykład, gdy mężczyzna, który, wskazując na centrum handlowe Auchan przy ulicy Bielskiej 107, zwierza się, że pod fundamentami tego obiektu jest na pewno jego zeszyt, z wetkniętą pełną sumą uskładaną na rower wyścigowy, który zgubił, bijąc się z chłopakami w czasach, gdy to miejsce było tylko zarośniętą chwastami górką.

Dziękujemy za rozmowę.

Aleksandra Matuszczyk, Agnieszka Woszczyńska

Artur Pławski – fotograf dokumentalista. Ukończył filozofię na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W swojej twórczości łączy wieloznaczność medium fotograficznego i subiektywny charakter form dokumentalnych. Laureat i finalistą wielu konkursów fotograficznych, między innymi: Grand Press Photo, Leica Street Photo, Wielkopolska Press Photo, BZ WBK Press Foto, Śląska Fotografia Prasowa, Tychy Press Photo, Italian Street Photography, San Francisco International Street Photography Awards. W styczniu 2023 roku został wydany przez Miejskie Centrum Kultury w ramach VIII edycji Tyskiego Banku Kultury jego fotoalbum *Dobre miejsce*.

foto: Artur Pławski

foto: Artur Pławski

foto: Artur Pławski

foto: Grzegorz Krzysztofik

Napiórkowski i teoria strun

RECENZJA

Najnowszej płyty Marka Napiórkowskiego słucha się z wielką przyjemnością, od pierwszej do ostatniej sekundy nagrania. Szkoda tylko, że nie trwa dłużej.

Marek Napiórkowski jest gitarzystą jazzowym i sesyjnym – człowiekiem do wynajęcia, którego cechuje nienaganna technika oraz umiejętność dostosowania swojego talentu na potrzeby innych wykonawców muzyki. W swojej dyskografii posiada 10 autorskich płyt i ponad 150 krążków nagranych z takimi muzykami jak: Natalia Kukulska, Anna Maria Jopek, Maryla Rodowicz, Ania Dąbrowska, Grzegorz Turnau, Dawid Podsiadło, Henryk i Dorota Miśkiewicz, Krzysztof Ścierański i wieloma innymi. Do współpracy przy swoich autorskich albumach zaprasza możliwie najlepszych instrumentalistów, zarówno polskiego i światowego jazzu, tym razem towarzyszą mu Max Mucha na kontrabasie i Michał Bryndał na perkusji.

Lider zespołu najpełniej wyraża się, grając na gitarze elektrycznej i elektroakustycznej, wykonuje eklektyczną muzykę powstającą na styku kilku muzycznych gatunków, w szczególności jazzu, rocka, muzyki fusion, a także piosenki pop. Na płycie *String Theory* pokazuje się jako wszechstronny wirtuoz gitary elektrycznej, improwizator i kompozytor, ponadto jako artysta o wielkiej muzycznej wyobraźni, który dąży do perfekcji i możliwie najlepszego wyrażenia własnych pomysłów. Zapewne z tego powodu – wyrażania się poprzez muzykę możliwie jak najlepiej – zaprosił do współpracy AUKSO – Orkiestrę Kameralną Miasta Tychy, Marka Mosia jako dyrygenta oraz cenionego aranżera Nikolę Kołodziejczyka.

Orkiestracje gitarowych kompozycji Napiórkowskiego wnoszą wiele dobrego, dodają muzyce przestrzeni, podkreślają melodię, rytm, harmonię, a także dramaturgię poszczególnych kompozycji, przez co chwilami brzmią bardzo ilustracyjnie – jak muzyka filmowa, w której nie brak

jednak jazzowych akcentów. Na płycie *String Theory* otrzymujemy siedem różnorodnych kompozycji i nieco ponad 43 minuty utworów, które przypadną do gustu każdemu miłośnikowi muzyki gitarowej, w szczególności tej elektrycznej. Kompozycje Napiórkowskiego niepostrzeżenie przechodzą w melodyjne, niezwykle plastyczne, bo przemawiające do wyobraźni, improwizacje. Przez cały czas coś się dzieje, muzyka mieni się wieloma barwami i głębią instrumentalnych struktur, nie nuży powtarzalnością czy nadmiarem gitarowych popisów, intryguje, przemawia do wyobraźni, wznieca w słuchających emocje.

Każdy z siedmiu utworów posiada odmienny nastrój i charakter narracji, a jednak tworzy wyjątkowo spójną całość. Wielka w tym zasługa Orkiestry AUKSO pod czujną batutą Marka Mosia oraz aranżera Nikoli Kołodziejczyka. Płyta przypadnie do gustu nie tylko miłośnikom jazzu i muzyki gitarowej, także każdemu, kto ceni sobie perfekcję wykonawczą, oryginalne kompozycje tworzone w jazz-rockowym trio, muzykę dynamiczną, ale dobrze zbalansowaną. Świetnie nagrań, pełną detali, a równocześnie przestrzeni.

Andrzej Kalinowski

Pomysłodawca, dyrektor artystyczny i programowy festiwalu jaZZ i Okolice / jaZZ & Beyond, promotor i manager zespołów jazzowych, v-ce prezes fundacji: jazz i okolice, dziennikarz muzyczny publikujący w magazynie Jazz Forum i na portalu jazzarium.pl

Marek Napiórkowski feat. AUKSO String Theory

Marek Napiórkowski – gitara

Max Mucha – kontrabas

Michał Bryndał – perkusja

Aukso – Orkiestra Kameralna Miasta Tychy pod batutą Marka Mosia

1. Zazi
2. Heartstrings
3. Matt
4. One String
5. Blurry Memories
6. Del blu
7. Hologram

Kompozycje, aranżacje i produkcja nagrania: Marek Napiórkowski, orkiestracja i wsparcie aranżacyjne: Nikola Kołodziejczyk

Karnawałowy Underground Pub

TERAZ gRAMY

Luty – miesiąc znany ze zmiennej pogody oraz... imprez karnawałowych. Co na to Underground Pub?

Już pierwszy weekend miesiąca to wyjątkowa propozycja. W sobotę 3 lutego na tyskiej scenie pojawi się zespół Rat Kru oraz Maya Krav. Nietypowa twórczość Rat Kru to balans pomiędzy sztuką a kiczem. Sami określają swoją muzykę jako betonową sambę, siejącą zgorszenie i porywającą do tańca. Dla Maya Krav, nazywanej brokatową producentką muzyki elektronicznej, będzie to debiut na tyskiej scenie. Jesteście ciekawi tej „brokatowej” twórczości?

Zaledwie dzień później ta sama scena ponownie powita zespół Alcoholica, który wystąpi w towarzystwie grupy CoverNostra. Ten, kto śledzi działania Alcoholiki, wie, że od 2017 roku, poza znanymi coverami Metaliki, muzycy nagrali autorski album. CoverNostra nie pozostaje dłużny. Na swoją koncertową setlistę ekipa dorzuciła nieco „młodszej” twórczości.

9 oraz 22 lutego scenę przejmą artyści ze świata stand-upu. Jako pierwszy pojawią się Maciek Adamczyk i Arkadiusz Jaksa Jakszewicz. *Będzie*

BARANOVSKY kocha wolność

TERAZ gRAMY

W jednej ze swoich piosenek Wojtek Baranowski śpiewa, że chce tropić poświaty neonowych lamp i fruwać nad przemęczonym miastem. Przede wszystkim jednak chce zdobyć polską scenę muzyczną, co udaje mu się wraz z głęboką wrażliwością i wielkim sukcesem.

Muzyczny obywatel świata podbija bowiem radiowe fale już od 2018 roku takimi hitami, jak *Nie mamy nic*, *Czułe miejsce*, *Luźno czy Wolność*. Jako syn katechetki swoje pierwsze muzyczne kroki stawiał w klimacie oazy i „polskiego gospel”, a pierwszych nut i kształcenia słuchu uczył się od kościelnego organisty. W szkole muzycznej nabierał wprawy w grze na akordeonie, jako nastolatek był członkiem kapeli rockowej, wziął także udział w czwartej edycji *The Voice of Poland*, po której dołączył do Xanaxx, zespołu specjalizującego się w muzyce elektronicznej. Te początki nie zapowiadały jednak sukcesu okraszonego platynowymi i złotymi płytami oraz nominacji do Fryderyków. Wyróżnień tych, uznawanych

trochę o podatkach, MMA, wiadomościach głosowych i moim udziale w nowym sezonie „Hell's Kitchen”, mówi Maciek Adamczyk. Dlatego wystąpię jako pierwszy, bo „Paryż Drakkar” (nowy program Jaksy – przyp. red.) to świetny materiał i jeżeli mi nie pójdzie, to Jaksa uratuje wieczór.

22 lutego będziemy mieli okazję uczestniczyć w debiutanckiej trasie Aleksandry Radomskiej, autorki bloga „Mam wątpliwość”, która zauroczy nas najnowszym programem z cyklu „Zrozumiesz, jak dorośniesz”, czyli osiem setów o rozterkach współczesnej kobiety.

Z kolei 12 lutego czeka nas absolutna nowość dla koncertowej sali Underground Pubu: bal karnawałowy dla dzieci oraz ich opiekunów. Organizatorzy zadbali o komfort obu grup, dlatego też na dzieci czekać będą doświadczeni animatorzy, a na ich opiekunów kącie kawowo-herbaciarny. Finałem wieczoru będzie ogłoszenie wyników w konkursach strojów karnawałowych oraz wybór króla i królowej balu.

Tuż po walentynkach, bo 17 lutego, świętować będziemy piętnastolecie zespołu Bastard. Tego dnia będziemy mogli posłuchać melodii z najświeższego albumu *Żyjesz tylko raz*. Towarzyszyć im będą zespoły: Sedes, Granda i Okruszek nie ma szans. Szykuje się mocny wieczór!

Do Underground Pubu zawita też w lutym O.S.T.R. – żywa legenda polskiego rapu (18 lutego)! Miesiąc zamykamy koncertem zespołu Dezerter. Fani tych brzmień nie potrzebują dodatkowej zapowiedzi, ponieważ kapela to czołówka punkowej sceny. W ich towarzystwie powitamy również zespół Venta Quemada.

Więcej informacji o eventach i koncertach znajdziecie w kalendarium „Ram Kultury” oraz na stronie internetowej i profilu Facebooka Underground Pubu.

Aleksandra Lipowska

za największe osiągnięcia na polskim rynku fonograficznym, muzyk doczekał się za debiutancki album zatytułowany *Zbiór* w 2020 roku. Płyta została nominowana jako Album roku w kategorii muzyki pop, a Baranowski cieszył się jeszcze nominacją do Utworu roku za *Czułe miejsce*. Jego druga płyta, nosząca tytuł *Baranowski 2* i wydana dwa lata później, pokryła się złotem.

Artysta ceniony jest za chwytny, szlachetny pop, w którym stawia na wpadające w ucho melodie, taneczny rytm oraz lekkość pisanych przez siebie tekstów. Śpiewa, że kocha wolność – tę twórczą z pewnością słyszymy w jego muzyce.

W Tychach zabrzmią nie tylko dobrze znane przeboje, ale i utwory z zapowiadanego trzeciego albumu wokalisty. Jeżeli cała płyta będzie brzmiała co najmniej jak promujący ją singiel *Joker*, to możemy już teraz wróżyć mu kolejne sukcesy.

Razem z Baranowskim (18.02, godz. 19.00) do tyskiej Mediateki powraca cykl koncertów „Polish Sounds”, odbywający się pod patronatem AUKSO Orkiestry Kameralnej Miasta Tychy, poświęcony najciekawszym dokonaniom na polu ambitnej muzyki rozrywkowej i prezentujący młodych oraz utalentowanych polskich artystów.

Agnieszka Lakner

Muzykolog i kulturoznawca. Publikowała m.in. w pismach „Muzyka w Mieście”, „Presto. Prosto o muzyce klasycznej”, „Ruchu Muzycznym”. Współpracowała z Krakowskim Biurem Festiwalowym oraz Filharmonią im. K. Szymanowskiego w Krakowie. Od 2020 roku zawodowo związana z AUKSO Orkiestrą Kameralną Miasta Tychy.

foto: Beata Ciesielska

Być Shirley Valentine

POLECAMY

Na czym polega fenomen Shirley Valentine? W postać stworzoną w 1986 roku przez Willy'ego Russella wcieliły się m.in. Krystyna Jan-da (spektakl Teatru Polonia z jej udziałem jest na afiszach od 1990 roku) czy Pauline Collins (niezapomniany film z 1989 roku, za który aktorka otrzymała nominację do Oscara). Shirley Valentine z Anną Kadulską – aktorką związana przez wiele lat z Teatrem Śląskim – ma w swoim repertuarze Teatr Żelazny. W Tychach niebawem będzie można zobaczyć Shirley w wykonaniu Izabeli Noszczyk, w realizacji Sceny Poczekalnia z Łodzi.

Filmowej Shirley towarzyszy na ekranie plejada znakomitych aktorów i malownicze greckie plenery. W teatrze jest inaczej. Sztuka powstała jako monodram. Sceniczna Shirley opowiada swoją historię, mając do dyspozycji tylko kilka rekwizytów. I ścianę – jedyną towarzyszkę do rozmowy.

Historia mówiącej do ściany kobiety po czterdziestce podbija serca widzów na całym świecie. Shirley nie potrafi odnaleźć bliskości ani w relacji z mężem, ani z dorosłą już córką. To historia smutna, chociaż napisana

jako komedia. Bohaterka postanawia w końcu rozbić ścianę i odnaleźć za nią dawno już nieodczuwane szczęście. Daje nadzieję, że zmiana jest jeszcze możliwa. Że można wstrząsnąć posadami uregulowanego życia, które nie przynosi satysfakcji.

Uniwersalny przekaz monodramu Russella polega na tym, że w postaci Shirley Valentine mogą zobaczyć siebie nie tylko kobiety po czterdziestce, ale wszyscy, którzy czują, że w uschematyzowanych relacjach z najbliższymi zatracili samych siebie. Że stali się niewidzialni dla tych, których kochają. Że ich mężowie, żony i dzieci nie widzą już w osobie wypełniającej codzienne rutynowe czynności człowieka pełnego pragnień, marzeń i pasji.

Mnie osobiście zawsze intrygowała także postać Joego, męża Shirley, nieobecnego na scenie, lecz w filmie kapitalnie zagranego przez Bernarda Hilla (znanego zapewne bardziej z roli Theodena, króla Rohanu we *Władcy Pierścieni*). Kim on tak naprawdę jest? O czym marzy? Czy rzeczywiście tylko o ulubionym daniu na stole? Czy gazeta jest dla niego tym samym, czym ściana dla jego żony? Co Shirley wie o mężczyźnie, którego 20 lat wcześniej poślubiła jako roześmianego chłopaka, a który teraz głównie milczy?

Bohaterka sztuki wprowadza w końcu do tego milczącego związku swoje trzęsienie ziemi. Teraz nie mają już wyjścia, muszą porozmawiać. Muszą się dostrzec. Oby im się ułożyło, bo przecież w tym związku jest miłość, a przed nimi jeszcze wiele lat.

Trudno być odpornym na niszczycielskie działanie rutyny w relacjach z bliskimi ludźmi. Tak samo trudno jest być odpornym na *Shirley Valentine*. Bo to trochę o nas wszystkich. Nie tylko o kobietach, chociaż przede wszystkim o nich.

Shirley Valentine w reżyserii Roberta Czechowskiego Sceny Poczekalnia z Łodzi, z Izabelą Noszczyk w roli głównej, będzie można zobaczyć w Klubie Wilkowyje MCK już 2 lutego. Wstęp wolny, ale obowiązuje rezerwacja miejsc. Szczegóły w kalendarium.

Sylwia Witman

Niełatwy spektakl, na niełatwe czasy...

POZA RAMY

Jedna z najwybitniejszych polskich reżyserek i jedna z najbardziej głośnych powieści XXI wieku – to połączenie składa się na przedostatnią premierę Teatru Śląskiego w Katowicach. Spektakl *Łaskawe* na katowickiej scenie będzie można zobaczyć jeszcze w lutym i w marcu.

Maja Kleczewska to jedna z najważniejszych reżyserek, nie tylko w Polsce, ale i w Europie. Wyróżniona wieloma nagrodami, w tym Srebrnym Lwem na Biennale Teatru w Wenecji, na deskach Teatru Śląskiego podjęła wyzwanie zmierzenia się z głośną powieścią Jonathana Littella. *Łaskawe* to opowieść o fikcyjnym, byłym oficerze SS, który w dojrzałym wieku stawia czoła demonom swojej przeszłości. A jest ich wiele. Bo Maximilian Aue to zbrodniarz wojenny, mający na sumieniu wiele istnień, którego życie

prywatne również naznaczone było złymi wyborami. Kiedyś człowiek-po-twór, dziś doktor prawa, miłośnik sztuki i dyrektor w fabryce koronek. Jego spowiedź i wspomnienia są tak wstrząsające, że powieść Littella okrzyknięto jednym z najbardziej kontrowersyjnych i budzących skrajne emocje współczesnych dzieł. Bo kiedy jedni porównują *Łaskawe* do powieści Prousta czy Manna, inni zarzucają autorowi nadmierne epatowanie złem i wręcz pornograficzne potraktowanie zbrodni. W efekcie powieść przetłumaczona na kilkanaście języków sprzedała się w milionowych nakładach. A jest to dzieło trudne, nie tylko z uwagi na podejmowaną tematykę, ale także i objętość – książka Littella liczy ponad tysiąc stron.

Czy Maja Kleczewska nie bała się wzięcia na warsztat tak monumentalnego utworu? *Każdy, kto się zajmuje sztuką, powinien się zajmować rzeczami, którym nie można poddać. Trzeba robić niemożliwe, po to jest teatr*, odpowiada reżyserka. Obawy miał za to odtwórca głównej roli, osiemdziesięcioletni aktor Teatru Śląskiego, Roman Michalski. Jego bohater jest obecny w niemal każdej scenie ponad trzypółgodzinnego przedstawienia, a cały spektakl otwiera jego kilkunastominutowy monolog. *Bałem się, że nie podołam fizycznie, chciałem zrezygnować, ale się udało. Takie negatywne postaci są ciekawsze do zagrania, ale już zderzenie ich z samym sobą nie jest łatwe i przyjemne* – mówi Roman Michalski. Postać byłego nazisty kreuje wspólnie z Mateuszem Znanieckim, wcielającym się w rolę młodego Maksymiliana.

Spektakl swoją premierę miał w połowie listopada, ale można go jeszcze obejrzeć 10, 11 i 12 lutego i w te same dni marca. Czy tak trudne przedstawienie są nam dziś potrzebne? *Jest to swoista dokumentacja, jak ze zwykłego człowieka robi się zbrodniarza*, wskazuje Maja Kleczewska. A w obliczu tego, co dzieje się za naszą wschodnią granicą, nabiera to szczególnego wymiaru...

Justyna Stolfik-Binda
dziennikarka Radia eM
prowadząca audycję Strefa Kultury

foto: Przemysław Jendroska

KALENDARIUM
 LUTY 2023

1

17.00

WARSZTATY

Kulturalna Środa

Naukowcy na tropie

Laboratorium Pana Korka

Klub Urbanowice MCK

ul. Przejazdowa 8

Klub Urbanowice MCK

Wstęp wolny

Zapisy: 726 261 375

urbanowice@mck.tychy.pl

1

18.00

SPOTKANIE

Tychy – dobre miejsce do biegania?

spotkanie z tyskimi maratończykami

Tyska Galeria Sportu

ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Piotr Zawadzki

Zapisy: 515 717 430 (także SMSem)

k.hajduk@tgs.tychy.pl

2

18.00

SPOTKANIE AUTORSKIE

Mozaika Górnośląska

Żydowskie życie i Zagłada na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim

spotkanie autorskie z Karoliną i Piotrem Jakoweńko

Muzeum Miejskie w Tychach

pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Aleksandra Matuszczyk

Zapisy: 887 450 212 (także SMSem)

g.oleksy@muzeum.tychy.pl

2

19.00

SPEKTAKL

Czwartek z Teatrem dla Dorosłych

Willy Russell

Shirley Valentine

reż. Robert Czechowski

Scena Poczekalnia, Łódź

Klub Wilkowyje MCK

ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy: 32 227 26 22, 691 770 344

klub@mck.tychy.pl

3

18.30

KONCERT

Rat Kru

Rat One i Papa Musta

Underground Pub

pl. W. Korfantego 1

Underground Pub

40 zł, 50 zł

Bilety: goingapp.pl

4

12.00

WARSZTATY

Zostań dekoratorem Tyskich Zakładów Gastro-nomicznych

warsztaty towarzyszące wystawie Stanisław Mazuś. Mniej znany

Muzeum Miejskie w Tychach

pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

10 zł

Prowadzenie: Natalia Sitko

Zapisy: 887 450 212 (także SMSem)

n.sitko@muzeum.tychy.pl

4

16.00

SPEKTAKL

Scena Młodego Widza

Beboki

reż. Anna Bączek-Lieber

Teatr Trip, Świętochłowice

Teatr Mały w Tychach

ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

25 zł

Bilety: kasa Teatru Małego

teatrmaly-tychy.interticket.pl

4

18.00

OPROWADZANIE

Stadion Miejski i Tyska Galeria Sportu wieczorową porą

Prowadzenie: Piotr Zawadzki

Tyska Galeria Sportu

ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 515 717 430 (także SMSem)

k.hajduk@tgs.tychy.pl

4

19.00

KONCERT

Aukso On/Side

Pēteris Vasks

Aukso – Orkiestra Kameralna Miasta Tychy

Marek Moś – dyrygent

Mediateka

al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Aukso – Orkiestra Kameralna Miasta Tychy

20 zł, 30 zł

Bilety: ticketmaster.pl, Mediateka

(na godzinę przed koncertem)

4

19.00

KONCERT

Cover Night

CoverNostra w składzie: Jadwiga Frydrychowska – wokół

Grzegorz Soluch – gitara

Tomasz Gawlik – gitara

Adam Rogowicz – gitara basowa

Adam Piotrowski – perkusja

Alcoholica w składzie: Wojciech Sasimowski – gitara, wokół

Michał Skotniczny – perkusja

Marcin Kędzierski – gitara

Michał Flak – gitara basowa

Underground Pub

pl. W. Korfantego 1

Underground Pub

45 zł, 55 zł

Bilety: goingapp.pl

7

9.00

SPEKTAKL

Produkcja własna

Astrid Lindgren

Dzieci z Bullerbyn

reż. Anna Białoń

Teatr Mały w Tychach

ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

15 zł

Zapisy (dla grup zorganizowanych):

anna.bialon@teatrmaly.tychy.pl

7

11.00

SPEKTAKL

Produkcja własna

Astrid Lindgren

Dzieci z Bullerbyn

reż. Anna Białoń

Teatr Mały w Tychach

ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

15 zł

Zapisy (dla grup zorganizowanych):

anna.bialon@teatrmaly.tychy.pl

8

9.00

SPEKTAKL

Produkcja własna

Astrid Lindgren

Dzieci z Bullerbyn

reż. Anna Białoń

Teatr Mały w Tychach

ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

15 zł

Zapisy (dla grup zorganizowanych):

anna.bialon@teatrmaly.tychy.pl

8

11.00

SPEKTAKL

Produkcja własna

Astrid Lindgren

Dzieci z Bullerbyn

reż. Anna Białoń

Teatr Mały w Tychach

ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

15 zł

Zapisy (dla grup zorganizowanych):

anna.bialon@teatrmaly.tychy.pl

8

18.00

SPOTKANIE

Tury Kultury

Adam Woronowicz

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

9

17.00

WARSZTATY

Mydełka i sole do kąpeli

Prowadzenie: Milena Maszewska

Eko Przystanek

Klub Wilkowyje MCK

ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy: 32 227 26 22, 691 770 344

klub@mck.tychy.pl

9

17.00

SPOTKANIE AUTORSKIE

Portrety Literackie

Aleksandra Rak

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach – Filia nr 3

ul. S. Batorego 9

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

9

19.00

STAND UP

Maciek Adamczyk i Arkadiusz „Jaksa” Jakszewicz

Underground Pub

pl. W. Korfantego 1

Underground Pub

40 zł

Bilety: kupbilecik.pl

10

17.00

WARSZTATY

Muzyka w malarstwie

sesja muzyczno-malarska towarzysząca wystawie Stanisław Mazuś. Mniej znany

Muzeum Miejskie w Tychach

pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

10 zł

Prowadzenie: Joanna Zagajewska (skrzypce)

Gabriela Kubarska (skrzypce)

i Natalia Sitko

Zapisy: 887 450 212 (także SMSem)

n.sitko@muzeum.tychy.pl

10

17.00

SPEKTAKL

Gościnnie

Marek Rębacz

Ciemno

reż. Marek Rębacz

Teatr Rębacz, Motycz

Teatr Mały w Tychach

ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Rębacz

65 zł, 75 zł

Bilety: kupbilecik.pl

10

20.00

SPEKTAKL

Gościnnie

Marek Rębacz

Ciemno

reż. Marek Rębacz

Teatr Rębacz, Motycz

Teatr Mały w Tychach

ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Rębacz

65 zł, 75 zł

Bilety: kupbilecik.pl

11

11.00

OPROWADZANIE

Stadion Zimowy, jakiego nie znacie

Prowadzenie: Piotr Zawadzki

zbiórka przed pubem sportowym Iglo

Stadion Zimowy

ul. gen. Ch. de Gaulle'a 2

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy (liczba uczestników ograniczona): 515 717 430

(także SMSem) k.hajduk@tgs.tychy.pl

11

19.00

KONCERT

Aukso x Jakowicz x Tango Attack

Aukso – Orkiestra Kameralna Miasta Tychy

Marek Moś – dyrygent

Krzysztof Jakowicz – skrzypce

Tango Attack w składzie: Grzegorz Bożewicz – bandoneon

Piotr Malicki – gitara

Hadrian Filip Tabęcki – fortepian

Mediateka

al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Aukso – Orkiestra Kameralna Miasta Tychy

40 zł, 50 zł

Bilety: ticketmaster.pl, Mediateka

(na godzinę przed koncertem)

11

20.00

STAND UP

Gościnnie

Olka Szczęśniak Skąpiec poznawczy

Teatr Mały w Tychach

ul. ks. kard. A. Hlonda 1

PozArt Tomasz Poźniak

70 zł, 80 zł

Bilety: kupbilecik.pl

11

20.00

KONCERT

Sabina Szewczyk

Sabina Szewczyk – wokół

Marek Kowalski – gitara

Krzysztof Mandrysz – gitara basowa

Natalia Krząkała – perkusja

Art Music Club

ul. Oświęcimska 53

Art Music Club Tychy

30 zł

Bilety do nabycia na Facebooku AMC

12

17.00

SPEKTAKL

Scena konesera

Vedrana Rudan

Miłość od ostatniego wejrzenia

reż. Iwona Kempa

Teatr Dramatyczny m.st. Warszawy

Teatr Mały w Tychach

ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

60 zł

Bilety: kasa Teatru Małego

teatrmaly-tychy.interticket.pl

13

18.00

WERNISAŻ

Małgorzata Szala

Plenerowym szlakiem

fotografia

Spółdzielczy Dom Kultury Tęcza

al. Niepodległości 188

Dział Społeczno-Kulturalny TSM Oskard

Wstęp wolny

Wystawa potrwa do 10.03.2023

1318.00

POKAZ FILMU

Andromeda
– kino, jakie znamy

Alcarràs (2022)

reż. Carla Simón

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

1417.00

SPOTKANIE

Bajkoopowiadacz

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tychach
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

1517.00

WARSZTATY

Kulturalna Środa

Drewniane podstawki

Prowadzenie:
Maria Mazur-Cichy

Klub Urbanowice MCK
ul. Przejazdowa 8

Klub Urbanowice MCK

Wstęp wolny

Zapisy: 726 261 375
urbanowice@mck.tychy.pl

1518.00

SPOTKANIE

Tury Kultury

Andrzej Polan

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tychach
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

1617.00

KONCERT

Budżet Obywatelski

Dzień Seniora
w Wilkowyjach

Kwartet smyczkowy
AQuartet w składzie:
Łukasz Krusz – I skrzypce
Adriana Urbacz – II skrzypce
Radosław Mikołajczyk – altówka
Joanna Jerchel – wiolonczela

Restauracja Polonez
ul. ks. K. Damrota 35

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Prowadzenie: Małgorzata Jeruzal

Zapisy: 32 227 26 22, 691 770 344
klub@mck.tychy.pl

1718.30

KONCERT

15-lecie
The Bastard

Support:
Sedes
Granda
Okruszek Nie Ma Szans

The Bastard w składzie:
Piotr „Butapren”
Kaczmarczyk – bas, wokal
Grzegorz „Gogv”
Kaczmarczyk – gitara
elektryczna, wokal
Tomasz „Lesiu” Lesiński – perkusja
Przemysław „Master”
Cienkosz – wokal

Underground Pub
pl. W. Korfanteo 1

Underground Pub

40 zł, 50 zł

Bilety: goingapp.pl

1720.00

KONCERT

Kulisz 4
Rock&Roll

Mark Idzik – gitara basowa
Adam Kulisz – wokal, gitara
Zbigniew Szczerbiński – perkusja
Aleksander Korecki – saksofon, flet

Art Music Club
ul. Oświęcimska 53

Art Music Club Tychy

50 zł

Bilety do nabycia na Facebooku AMC

189.30

WARSZTATY

Warsztaty do spektaklu
„Wyspa mojej siostry”

Wyprawa na
sąsiednią wyspę

Prowadzenie: Joanna
Piwowar-Antosiewicz

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

15 zł

Bilety: kasa Teatru Małego (bilet na warsztaty umożliwia wstęp na spektakl *Wyspa mojej siostry*)

1810.00

SPEKTAKL

Produkcja własna
Katarzyna Ryrych

Wyspa
mojej siostry

reż. Joanna
Piwowar-Antosiewicz

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

Wstęp na spektakl dla uczestników warsztatów *Wyprawa na sąsiednią wyspę*

1811.30

WARSZTATY

Warsztaty do spektaklu
„Wyspa mojej siostry”

Wyprawa na
sąsiednią wyspę

Prowadzenie: Joanna
Piwowar-Antosiewicz

Teatr Mały w Tychach ul. ks.
kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

15 zł

Bilety: kasa Teatru Małego (bilet na warsztaty umożliwia wstęp na spektakl *Wyspa mojej siostry*)

1812.00

SPEKTAKL

Produkcja własna
Katarzyna Ryrych

Wyspa
mojej siostry

reż. Joanna
Piwowar-Antosiewicz

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

Wstęp na spektakl dla uczestników warsztatów *Wyprawa na sąsiednią wyspę*

1819.00

KONCERT

O.S.T.R.

Underground Pub
pl. W. Korfanteo 1

Underground Pub

60 zł, 70 zł

Bilety: goingapp.pl

1819.00

KONCERT

Polish Sounds

Baranovski

Mediateka
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Aukso – Orkiestra Kameralna Miasta Tychy

40 zł, 50 zł

Bilety: ticketmaster.pl Mediateka (na godzinę przed koncertem)

1820.00

KONCERT

Stratosfera

Artur Foremski – gitara
Dominik Dobrowolski – perkusja
Tomasz Latos – gitara basowa

Art Music Club
ul. Oświęcimska 53

Art Music Club

60 zł

Bilety do nabycia na Facebooku AMC

2017.30

SPOTKANIE AUTORSKIE

30 lat
z malarstwem

spotkanie autorskie
z Andrzejem Ryszardem
Czerwińskim

Spółdzielczy Dom
Kultury Tęcza
al. Niepodległości 188

Dział Społeczno-Kulturalny TSM Oskard

Wstęp wolny

2219.00

STAND UP

Aleksandra
Radomska

Zrozumiesz,
jak dorośniesz

Underground Pub
pl. W. Korfanteo 1

Underground Pub

60 zł, 70 zł

Bilety: kupbilecik.pl

2317.00

WYKŁAD

To jest sztuka!

On, ona i zagadka
lustra. Mistrz
Jan van Eyck

Prowadzenie:
Katarzyna Czapla-Durska

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Miejska Galeria Sztuki OBOK

Wstęp wolny

2318.00

SPEKTAKL

Czwartek z Teatrem
dla Dzieci

Jan Brzechwa

Księżniczka na
ziarnku grochu

reż. Anna Leśniak
Teatr Mattenia

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy: 32 227 26 22, 691 770 344
klub@mck.tychy.pl

2418.00

SPEKTAKL

Gościnnie
Francis Veber

Premiera

Marionetki nie
mają skrzydeł

reż. Piotr Adamczyk, Zespół
Teatralny Gęba z Miejskiego
Centrum Kultury w Tychach

Miejskie Centrum Kultury
w Tychach
ul. Bohaterów Warszawy 26

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Ograniczona liczba miejsc

2418.00

SPOTKANIE

Stanisław Mazuś

premiera książki dr. Patryka
Oczki z udziałem artysty

Muzeum Miejskie w Tychach
pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 887 450 212 (także SMSem)
g.oleksy@muzeum.tychy.pl

2510.00

KONKURS

Otwarty Turniej
Szachowy
w Wilkowyjach

Prowadzenie i sędziowanie:
Kazimierz Stryjski

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

2511.00

OPROWADZANIE

Poznaj Stadion
Miejski i Tyską
Galerię Sportu

Prowadzenie: Piotr Zawadzki

Tyska Galeria Sportu
ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 515 717 430 (także SMSem)
k.hajduk@tgs.tychy.pl

2516.00

SPEKTAKL

Gościnnie

Francis Veber

Kolacja
dla głupca

reż. Cezary Żak

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Agencja Artystyczna Certus

110 zł, 120 zł

Bilety: biletyna.pl

2519.00

SPEKTAKL

Gościnnie

Francis Veber

Kolacja
dla głupca

reż. Cezary Żak

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Agencja Artystyczna Certus

110 zł, 120 zł

Bilety: biletyna.pl

2519.00

KONCERT

Dezerter

Robert Matera
– gitara, wokal
Krzyśiek Grabowski
– perkusja
Jacek Chrzanowski
– gitara basowa

Underground Pub
pl. W. Korfanteo 1

Underground Pub

60 zł, 70 zł

Bilety: goingapp.pl

2618.00

OPERETKA

Gościnnie

Johann Strauss

Wiedeńska krew

reż. Dariusz Wiktorowicz

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Muzyczny Arte Creatura

90 zł

Bilety: Kasa Teatru Małego
kupbilecik.pl

2718.00

SPOTKANIE

Abecadło Sztuki

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tychach
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

2719.00

SPOTKANIE

Spotkanie
z Podróżnikiem

Seszele.
Raj na ziemi

Opowiada: Przemek
Wiktorczyk, autor bloga
Antek w podróży

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy: 32 227 26 22, 691 770 344
klub@mck.tychy.pl

foto: M. Poszwa

Szanty na rozgrzewkę

WYDARZYŁO SIĘ

Kiedy szedłem do Mediateki na koncert szantowy zimowej edycji festiwalu Port Pieśni Pracy, wokół budynku przy al. Piłsudskiego 16 zalegały zwały śniegu. Gdy wyszedłem po koncercie, po śniegu nie było śladu. Stopniał...

Wszystko zaczęło się prawie ćwierć wieku temu, gdy w styczniu 2000 roku częściowo tyski zespół szantowy Perły i Łotry postanowił zaszcześcić w naszym mieście miłość do żeglarskich pieśni i zorganizował mini festiwal. Pomysł – mimo dość sporej odległości Tychów od najbliższego morza – spotkał się z zaskakująco pozytywnym przyjęciem, co skłoniło szantymenów i zawiadujących ówczesnie tyską kulturą do powtórzenia eksperymentu kolejnej zimy. I znowu sukces – frekwencyjni i artystyczni, zatem postanowiono zrezygnować z określenia „mini” i w wakacje 2001 roku w Paprocanach odbył się pierwszy duży festiwal pod nazwą Port Pieśni Pracy.

Od tego momentu, a zwłaszcza od chwili, gdy prezydent Andrzej Dziuba wydał „dekret o ustanowieniu Tychów miastem portowym”, śląskie miasto dołączyło do wąskiego grona „stolic polskich szant”, gdzie swoje miejsce miały już m.in.: Kraków z festiwalem Shanties, Białystok z imprezą pod nazwą Kopyść, stolica Dolnego Śląska i jej Szanty we Wrocławiu czy Łódź z festiwalem Kubryk.

Z czasem letni Port Pieśni Pracy się rozrastał, rozlewał znad jeziora Paprocany na całe miasto, tradycja koncertów zimowych jednak nie umarła. Co roku w styczniu Miejskie Centrum Kultury, wraz z Perłami i Łotrami, organizowało koncert, wcześniej nazywany Przygrywką, a w ostatnich latach Rozgrzewką przed właściwą sierpniową imprezą. I w takiej rozgrzewce uczestniczyli tysanie i goście z wielu innych zakątków kraju w przedostatnią niedzielę stycznia 2023 roku. Jedyne, co się zmieniło, to miejsce koncertu. Po wcześniejszych edycjach, organizowanych w Zespole Szkół Muzycznych, sali Miejskiego Centrum Kultury, Teatrze Małym czy w Pasażu Kultury Andromeda, tym razem zaproszono publiczność do Mediateki. Chcieliśmy spróbować, jak zabrzmiały szanty w typowo koncertowym miejscu – tłumaczy Michał Gramatyka z zespołu Perły i Łotry. Sala koncertowa orkiestry Aukso ma wyjątkowe właściwości akustyczne i kusiło nas, żeby wejść tutaj z naszym repertuarem i posłuchać, jak to brzmi. Brzmiało doskonale...

Otwierająca koncert Atlantyda, która ma za sobą już niemal trzy dekady działania w środowisku artystów specjalizujących się w morskich pieśniach, wysoko zawiesiła poprzeczkę, czego zresztą wszyscy się spodziewali. Sławomir Klupś i jego koledzy – jak na Rozgrzewkę przystało – w mistrzowski sposób rozgrzali widownię, przygotowując ją na kolejny tego dnia występ, choć nie było to konieczne, bo Perły i Łotry mają w Tychach tak liczne grono oddanych fanów, że nawet gdyby zaśpiewali *Przez twe oczy zielone*, to wywołałoby aplauz jak nikt inny. Wysokiemu poziomowi poprzedników sprostał także zespół The Nierobbers, który zamykał niedzielny koncert i został zmuszony przez publiczność do bisowania.

Dopełnieniem Rozgrzewki były warsztaty marynistyczne i animacje dla najmłodszych, które w holu Mediateki prowadzili harcerze-wodniacy. Czujemy się rozgrzani jak ten stopniały w niedzielę śnieg wokół miejsca koncertu i gotowi na oczekiwanie do sierpnia. Ścisłej do 18 sierpnia, kiedy ruszy trzydniowa letnia edycja Portu Pieśni Pracy.

Wojciech Wieczorek

Tychy niezaistniałe

Niezrealizowane koncepcje architektoniczno-urbanistyczne

TRZECIM OKIEM

Budowa miasta jest procesem niezwykle złożonym i uzależnionym od licznych czynników. Ich zmienność w czasie prowadzi do rewizji pierwotnych zamierzeń projektowych oraz konieczności szukania innych rozwiązań. Nie inaczej było z nowym miastem Tychy, którego blisko czterdziestoletnia historia projektowania i budowy pozostawiła po sobie zarówno znane nam dzisiaj przestrzenie miejskie, jak i ich rewers w postaci idei, które nigdy nie wykroczyły poza rysunki projektantów. Jedną z nich jest pochodząca z lat 50. socrealistyczna koncepcja śródmieścia miasta.

Decyzja o rozbudowie miasta oraz pierwsze prace projektowe i budowlane zbiegły się w czasie z obowiązywaniem w Polsce realizmu socjalistycznego (1949–1956). Ta doktryna artystyczna, zwana także socrealizmem, powstała w latach 30. XX wieku w ZSRR. W jej myśl architektura i urbanistyka – tak jak i inne dziedziny twórcze – miały być „socjalistyczne w treści i narodowe w formie”. Realizacja postulatu „socjalistycznej treści” sprowadzała się zasadniczo do kreowania przestrzeni wyrażających siłę, troskę i sprawczość socjalistycznego państwa. Nakaz stosowania „narodowej formy” wynikał natomiast z założenia, że tylko architektura tradycyjna może uczynić „socjalistyczną treść” bliższą masowemu odbiorcy. Czerpano zatem ze stylów historycznych, zwłaszcza klasycyzmu, renesansu czy elementów baroku, które swobodnie łączono. Pożądane były regularne układy zabudowy złożone z budynków sytuowanych obrzeżnie wzdłuż ulic oraz reprezentacyjne, skomponowane osiowo place i ciągi komunikacyjne. Te ostatnie w czasie świąt państwowych były miejscem wieców i pochodów. Wymienione cechy przestrzenne w większym lub mniejszym stopniu odnajdziemy w pierwszych nowotyskich osiedlach: A, B i C. Przemiany polityczne wywołane śmiercią Józefa Stalina doprowadziły jednak do odrzucenia socrealizmu i przyjęcia przesłanek realizowanej na Zachodzie architektury i urbanistyki modernistycznej. Wówczas w Tychach, podobnie jak w całej Polsce, historyzujące formy zabudowy ustąpiły na rzecz nowoczesnych – definiowanych w większym stopniu przez względy funkcjonalne i nowe technologie budowlane.

Jak mogłyby wyglądać dzisiejsze Tychy, gdyby kontynuowano budowę według pierwotnych, socrealistycznych zasad? Pewne wyobrażenie dają nam fotografie makiety, którą zaprezentowano w 1953 roku na Pierwszej powszechnej wystawie architektury Polski Ludowej w Warszawie, jak

i opisy zawarte w relacjach prasowych z ekspozycji. Makieta przedstawia śródmieście Tychów według założeń planu generalnego, przygotowanego przez zespół projektantów pod kierownictwem Hanny Adamczewskiej i Kazimierza Wejcherta. Jak można zauważyć, zasadnicza struktura planu miasta nie różni się tu znacząco od stanu znanego nam dzisiaj. Tworzy ją następujący układ: dwie krzyżujące się osie wschód–zachód i północ–południe, stanowiące odpowiednio linię kolejową biegnącą w wykopie oraz tzw. oś spacerową (później nazywaną „zieloną”), łączącą dolinę Potoku Tyskiego z lasem paprociańskim. Na osiach tych oparto czworobok głównych arterii komunikacyjnych, które wydzielają dzielnicę śródmiejską – odpowiadają one dzisiejszym ulicom i alejom: marsz. J. Piłsudskiego, R. Dmowskiego, St. Grota-Roweckiego, Niepodległości, kard. St. Wyszyńskiego i Armii Krajowej. Za pomocą ulic biegnących z narożników czworoboku skomunikowano go z siecią dróg lokalnych, oraz z biegnącą po zachodniej stronie al. Belską. Wymienione elementy planu tworzą tu podstawę socrealistycznej koncepcji przestrzennej. Na osi północ–południe usytuowane zostało główne założenie śródmieścia. W części centralnej tworzy go rozległa zadrzewiona aleja. Po przekroczeniu ulic czworoboku śródmiejskiego aleja się rozszerza, przechodząc w przestrzeń zielonych terenów rekreacyjnych na północy oraz Placu Centralnego i parku na południu. Na osi tej umieszczono szereg monumentalnych gmachów użyteczności publicznej. Pierwszy z nich stanowi teatr sąsiadujący z terenami rekreacyjnymi na północy. W centrum, ponad wykopem kolejowym, usytuowano dworzec główny. Dalej na południu, w północnej i południowej pierzei placu, znalazły się: Centralny Dom Kultury oraz para bliźniaczych budynków Domu Partii i Domu Związków Zawodowych. Oś zamknęto stadionem sportowym dla ok. 40 tysięcy widzów, położonym między parkiem a lasem paprociańskim. Poniżej Placu Centralnego, z osi „spacerową” krzyżuje się aleja Defilad, przebiegająca w miejscu dzisiejszej al. marsz. J. Piłsudskiego. Przy jej wschodnim krańcu położony jest gmach Miejskiej Rady Narodowej, a przy zachodnim – wysoki budynek biurowy. Wzdłuż alei Defilad, na odcinku Placu Centralnego, umieszczono stałe trybuny dla przedstawicieli władz. Pierzeje wyszczególnionych ulic tworzą sytuowane obrzeżnie budynki mieszkalno-usługowe, które wzdłuż osi „spacerowej” i alei Defilad miały sięgać od szóstej do ósmej kondygnacji.

Z racji niewielkiej skali makieta koncentrowała się na głównych elementach przestrzennych śródmieścia miasta, pomijając m.in. wewnątrzosiedlową sieć drogową i zabudowę. Pokazuje jednak wyraźnie, że Nowe Tychy miały być wzorcową realizacją doktryny socrealizmu i idei „miasta socjalistycznego” – wypełnionego monumentalnymi gmachami i arteriami komunikacyjnymi, przestrzeniami przeznaczonymi do celebracji świąt państwowych, ale także licznymi miejscami wypoczynku i rekreacji mieszkańców.

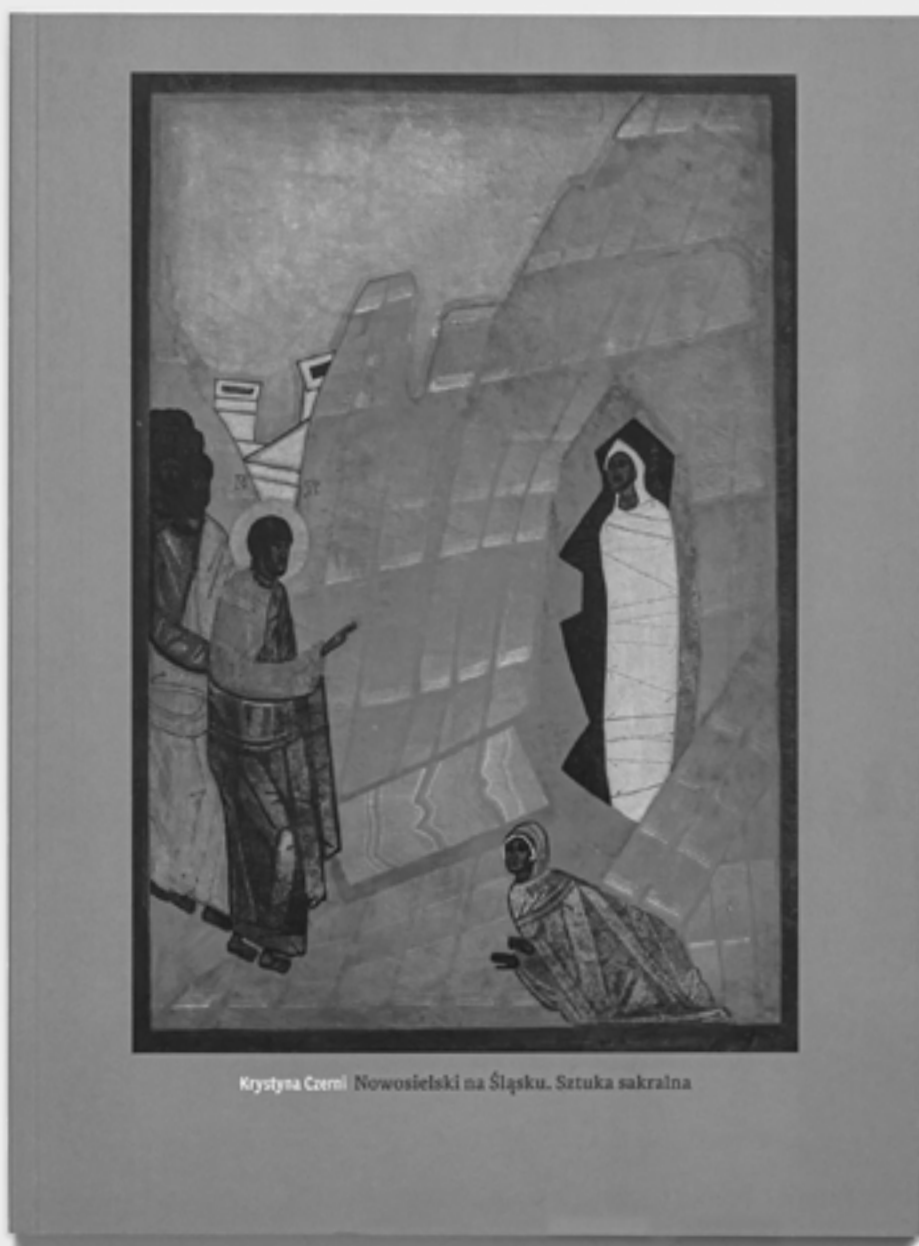
Mateusz Miloń
Muzeum Miejskie w Tychach

makieta Nowych Tychów, ok. 1953, ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Tychach

WYJĄTKOWY ALBUM W HOŁDZIE
JERZEMU NOWOSIELSKIEMU

Historia powstawania polichromii i wystroju wnętrza kościoła pw. Ducha Świętego w Tychach

Krystyna Czerni Nowosielski na Śląsku. Sztuka sakralna

kup w sklepie stacjonarnym
lub internetowym

Muzeum Miejskie w Tychach, pl. Wolności 1
www.muzeum.tychy.pl

MuzeumMiejskiewTychach

mmtychy

MuzeumMiejskiewTychach